

مدیر مرخص

الہامی صفا

ادارہ خانہ

ایستانبول ، جفال اوغلندہ دائرۂ اجتہاد

Adresse: Idjtihad Constantinople

نومرو ۶۲ — ۱۸ نیسان ۱۳۲۹

الاجتہاد

آبونہ

سنہ ۱۱۱۱ الہی آفاق
تورکیا ایچین ۴۰ غروش ۲۵ غروش
ممالک اجنبیہ ایچین ۱۰ فرانق ۶ فرانق

نسخہ سی ۵۰ بارہ

دوردنجی سنہ

حریت فکریہ یہ خادم ، پنجشنبہ کونلری چیقار ، اقتصادی ، اجتماعی ، ادبی مجموعہ

درویشلک، صوفته لق مسئله سی [*]

بتیره مدیکلری جهنملردن برینه آتقی و درویشلری دخی هرکسه صاپلادقلری شیشلر ایله دورتمک یولنی ارائه ایتدم.

بن، تاریخن، وقوعاتن، دلیلار، شاهدلر اقامه ایتدم. شاهدلری زور ایله چوروته جک هیچ بیر قوت موجود ده کیلدر. بونلر، آنجق علیهلرینه بینه قامه سیله حکم دن اسقاط ایدیه بیلیرلر. اکر صوفتالقی ادعا اولندیگی کیی حر و فضیلت پرور بیر مؤسسه ونم کندیسینی ایتدیکم توصیف دن باشقا بیرشی اولمش اولسه ایدی، منتسبلرینک، البته باشقا دورلو حرکت ایتلمی لازم کلیر ایدی.

روم ایلی ده قان کوده بی کوتورور، مصحف لر لر آتیلیر، عرضلر بکارتلر هتک وتلویت اولنور، جامعلره حاجلر ناقوسلر آصیلیر، اولسارلرک صندوقلری آلت اوست ایدیلیر، ضعفا، قادیلر، چوجقلر تیرتیر تیرتیر شیر ایکن اصلاح حرکت کین سلیمانیه و فاتح محفللری و منفعتلرینه طوقونونجه یکیمچری قیامی آتشله مک اصول وراثتلی اقتصاسندن اولان صوفتالقی افکاری بودفه اولیه بیر قوتی الیه بوله ماش ایسه حرکت کیمکدن واز کچه ممش مسکینانه باب فتوایه مراجعت دن چکنامشدر. بوضورتله حر دوشونمه مزه و حریتله دوشوندیکمزی سویله مه مزه مانع اولدی صامشدر.

زهی تصور باطل، زهی خیال محال!

ذات قنواپناهی، سوختکانی تلطیفاً استنبول محافظلغنه مراجعت ایتمکه مذکور محافظلق طرفندن اجتهادک قیادلسی زماننک، باب اجتهادک قیامسی قادار اوزون سورمه جکنه، اعتماد بویوره بیلیرلر ایدی. نهیه دکرسه دکسون، اسلامی و مسلمانلری قورتارمغه عزم ایتمش اولان افکار احرارانه صاحبلی هیچ بیر قوتک زبونی اولیه جقلر و کندیلرینه هر طبقه دن معین و ظهیر اولان حر وجدانلی انسانلری بوله جقلدر.

شیمدی اولیه ۱۳۴۴ دفعه اوقونمقله، قرانیلماش و قرانلق ایچون هیچ بیر صنفدن، هیچ بیر طبقه دن صرف

(اجتهاد) ک الی سکزنجی نسخه سنده نشرینه جرئت یاب اولدیغ «ساخته صوفتالغه اعلان حرب» عنوانلی مقاله عاجزانه نک سائق تحریری، صوفتالرک و یامشایخ و دورویشلرک شخصلرینه قارشى بیر اثر اغبرار و یا عداوت اولمقدن پک زیاده اوزاق ایدی.

بن، صوفتالغک اوساخته و کهنه افکار و اعتقاداتنه و اصول تعلیم و تربیه سنه قارشى اعلان مخاصمه و جهاد ایتمش ایدم که، بنی، بوجاهده مدن منع ایده جک هیچ بیر قوت موجود دکلدرد. یکرمی بش سنه لک بیر تدقیق و تبعل نتیجه سی اوزرینه ویردیکم لایتزلزل و قطعی قراردر که بکا اومقاله بی یازدیرمایه جسارت ویرمشدر.

آجدیغ مناقشه نک اهمیتتی قره قوتلرک زورینی پک اینی تقدیر ایدنلردنم. بونکله برابر، بنم ایمان کاملم، اوساخته صوفتا و درویشلرک ایمان ضعیفدن پک قوی و پک یوکسک اولدینی ایچون نهایت موفق اوله جغمه بنم امیدم پک قوی در. ایشته بو عزم قطعی ظفردر که بکا تشبثاتمدر هبر و سائق اولمقده در. بناء علیه، بنی صوصدیر مق ایچون، باب فتوایه و یا حربیه نظارتنه و یا خود دیگر قوت منبعلرینه مراجعت بیوده در و بومراجعته والتجارلر صوفتالغک عجز معنویسنی صراحة اثبات ایلکده در. اعتقادجه، هر ایکی معناسیله مرحومه اولان بوملتی یکدن دیریلته جک بیر چاره قالمش ایسه، اوده، ابا دینه طانیدقلری اشبو کتله عجز نک، عجز علمی و ادراکلرینی و نقصانی فکر تربیه لرینی، ملتک کندیسنه طانیتمق در. بکار و وظیفه ترتب ایدیورسه اوده، بو حقیقتی فی سبیل اه بیان و اعلان ایتمکدن عبارت قالیور. مع هذا، بیانات و افکاریمی بیر غزته محیفه سیله اعلان ایتمکه اکتفا ایدوب حقلرنده زجر و شدت استعمالی توصیه ایله مثلاً: صوفتالری صاریققلری ایله بوغمق و یا اوصافی تعداد ایده ایده [*] ساخته کله سنی دائما علاوه ایتکی اونوتما می در.

بکا قالیرسه ، باب مشیخت خلق ، علمه ، صناعه ، تجارت ، زراعت حاصلی قوی ، منور و زنکین اولمایه مشوق احکام دینی حای بیاننامه لر ، امرلر اسطار بویورسه ده طوغری حرکت ایتیش اولور .

چونکه ، ایشته بالتجربه ثابت اولیورکه ، قوری بیر دعا ایله ، عسکر اسلام مظفر و « کفار خاکسار » مقهور اولیور ؛ کذا بیرقادیق آحق یوزله کزمه سی عفتی لکهدار ایتهدیکی کبی یوزنی صیم صیق اورتهمی دخی قادیق عصمتنه یک ده دال اوله میور . دعا لظفر لر استحصال ایدلش اولسهیدی اردولرک تربیه واعدادی ایچون او عظیم مؤسسات وجوده کتیریلز و کذا بیرقادیق محافظه عفتی ایچون یالکز یوزینه بیر پرده چکمی کافی کلسهیدی عصمتک قیمتی بیلنلرجه تربیه فکریه وعصمت روحیه هر شیئه تقدیم ایدلر ایدی . ذاتاً جریان حادثات کافی ظن اولان تدبیرلری بالفعل تکذیب ایتکدهدر . شو حالده بونک ایچون دیکر بیر چاره دوشونمک لازمدر .

شوکت اسلامی جان چکیشیرکن وکندیسنی اشفا ایدهدک قطعی وسریع بیر تداییه محتاج بولونورکن قوجه قاری علاجلری ایله ، قومشولر ایله ، افسونلر ایله ، تحلیص حیاته امیدوار اولماق نه قادر سر سمدکدر .

بالاده ذکر سبب ایدن ایکی مثالی سرد ایدیشمز صوک زمانلرده رسماً ثابت اولش صوفتالق افکار واعتقاداتک نمونه لری اولمندندر . یوقسه صحایف وقایع قاریشدره حق اولورایسه که بو خصوصاته تماس وتعلق ایدن بیکارجه مثل لر بولنه بیلیر .

مع هذا ، صوفتالق مسلکندن یتیشمش و دین وملمه خدمت ایتیش کرب اسکیلردن و کرب یکیلردن بر چوق اسملر صایا بیلیرز . مثلاً پادشاهک جباتته قارش ییر قایا کبی سرت و غایت متین طاورانان ، اکری فتحی [*] سعدالدین افندی ده بیر صوفتا ایدی . لا کن اونک روح

[*] نجه اکری فتحی پادشاه دکل . . خواجه سی سعدالدین افندی در .

مقدرت ایدیله مش ، بیر ظفرک ، قازانلیمایه جغه خلق ارشاد ایتک بیر وجیه ، بیر وظیفه و اونی اهل ایتک بیر جنایت ایکن فلاکت ومصیبت اخیره ملیه اوزرینه بیله بیله بوتائیر غفلتی اجراده دوام ایتک غفلتک فوقنده برشی در . [*] یالکز دعا لر ایله ظفر قازانق قابل اولسهیدی ، جناب بنی اکرم ، اک کزیده واک مکرم اصحابی فدا ایتز ، وحضرت الله « واعدوا لهم ما استطعتم الخ » آیتله اعداد قوتی امر ایتز ایدی .

دعا لر ایله ظفر قازانق و امر و سنن الهییه مغایر ایکن و بونی باب مشیخت هر کسدن ائی بیلک لازم کلیرکن عریجه دعا لر ییر بیاننامه رسمی ایله خلقه اعلان و خلقی و اطفالی اشبو دعای ۴۴۴ دفعه ورد ایتیه دعوت ایتک اساساً شیعه غیرت و فداکاری یی ، حسب التریبه ، ضایع ایتیش اولان عوامه تنبلیک و غیرتسزلک ایچون یکی بروسیله اولزمی ؛ ایشته اودعا لک مکتبلرده و جامعلرده لایق قطع اوقوندیغی صرمه زده بولغار اراکان حربیه عمومیه سی انتظام و فدا کارلقلرینه اعتماد ایتدکاری عسکرلرینک بیر هجوم جبریمی ایله اومستحکم ادرنه یی آلدی . و شرق اردومزی چتالجه خط مدافعه سنده دور دوردی !

کذا ، وظیفه سی اولمدیغی حالده ، اجلافک و دینی محافظه ایتک داعیه سنده بولتوب دینک یالکز سوزینی ایشتمش اولان جهله عوامک خومور دانامی ایله ، قادیلرک چارشاف و پچه لری حقنده بیاننامه لر نشر ایدن باب فتوی اوبورام بورام « ایلک و صالک لذتی » ، « زفاف خاطره سی » ... و الخ کبی بیك دورلو پرده بیرونانه ناملر ایله نشر ایدیلن و بوکون اوقویوب یازمش همان هر باکرک کتبخانه سنده بیرر دانه سی موجود اولان کتابلرک منع طبع ونشری ایچون نهدن هیچ برنشیده بولنیور ؟

ذاتاً هر ایشمزه باشی بیر اقوب قویروغی یا قلامق ییزم اسکی عادت لری مژدندر .

[*] (اجتهاد) ک : ه نجی نسخه سنک (باب مشیختک تعیم ایتدکی دعا) عنوانی مقاله سنی دقتله اوقویکز .

عادت لرندن اولان خواجه افسدیلر حضرتانك اولمك ایستمه دیکلرینی، طرف لرندن وكالة شوراده بیان ایدیو-یره لم. فقط هیچ اولمازسه انصاف ایتسونلرده غزا و جهاد یولونده آزاجق ایقلرینك توزلاندیغی و یا خود بیر یارلی غازی دین قارداشنه اك خفیف بیر خدمت ادا ایتدیکلرینی کوسترسینلر. مادام که بودخی ممکن ده کیل در؛ او حالد صوصسونلر. دعا او قوماق توصیه سنه بدل - راهب لرك یاپدق لری کیبی - هر طابوره قیافت علمیه سیله و مسلح بیرر خواجه افندی محارب صفیله داخل اولمش بولونسه ایدی، شهه مز، قوه مغنویه اوزرینه، دعالر دن، افسونلر دن زیاده بیر تأثیر یاپار و محترم صوفقا افندیك صاریغك دشمن قورشونی ایلده زده لندیکی یرده بیر طابور عسکر کوله کوله ترك حیات ایدر ایدی. [*] فقط هیات!

*
**

بالاده کی مطالعاتك بیر چوغی درویشلر حقنده دخی قابل تطبیق در. اولجده سوله دیکمز و جهله ایشك ایچنه آز چوق فلسفه قاریشدیغی ایچین درویشلکك بعض اقسام و طبقاتنده بر آز حریت وار ایسه ده افکارده کی بوسربازلغه قارشى حیاتهده بیر میسکینلک، بیر تبلاک موجود اولدیغندن درویشلری مؤاخذه لر دن قورتاراماز. درویشلک اوللری هیچ اولمازسه سخا و جوانمردی دن نشان ویریور ایدی. بوکون اوفضیلت دخی هان هان محو اولمشدر. سرای کیبی تکیه لر، فلاکت حاضرده مزده، تحقیق اتمه کوره هیچ بیر خسته، هیچ بیر یاره لی قبول اتمه مش، تکیه لرك لوقه و مانعیریندن هیچ بیر غازی هیچ بیر مجاهد مستفید اولما مشدر.

حال بوکه تکیه لره ایدیلان بوتون اوموهوبات علی الا کثر جکری اون پاره ایتیشیخ لرایله عالیه سی افرادینه مأ کل ارسون دیه ترك ایدیله مشدر.

[*] ۶۱ نومرولی (اجتهاد) ده عباده جودت بك افندیك (وور فقط دیکله) عنوانی مقاله سنده محمود مختار پاشا نك خاطر اتندن مأخوذ و بومسئله به عائد فقره خاطر لاندیلر. ق. ۱. ح.

بلندی افکار سربازی شیمدیکی صوفتالر ککنه هیچ بکزمه یور ایدی. کذا مرحوم خواجه شا کر افندی ایلده الیوم بر حیات اولانلر دن بیر جمیل منلا بکی، محمود اسعد افندی، موسی کاظم افندی، جمال الدین افندی، ولدان افندی، فطین افندی، احمد ماهر افندی، شوکتی افندی، عییدالله افندی، عبدالرشید ابراهیم افندی و دیگر بعض درسعام افندی لری و الخ... هپ اوبرار امت دن و کندی لری نر هر درلو توقیرانه شایسته حقیقی صوفته لر دن بیلیرز؛ ایستور زکه بوتون صاریقلی اولانلر بونلر کیبی جدی، عمیق و جید دوشونسونلر؛ تاکه، صاریق وجهه بوکون اولدیغی کیبی بیر علامت توحیش ده کیل بیر نشانئه عرفان و فضیلت اولسون و هر کس اونلری حقیقی بیر محبت ایلده سوسون و اونلر دن مستفید اولسون. بویاسه حق و حقیقت علیه نه قیام ایلده، عصیان ایلده ده کیل تحصیل ایلده، توغل ایلده، چنبر بی معنای تعصبی یارچالامقله و نهایت سربست دوشونمکه جسارت ابراز ایتمکه قابل اولور. کندیلر نده پک عالی مزیتلر کورن صوفتالری چور و ته جک بیر وضعیت ده واردر:

قرآن عظیم الشانك بیر چوق آیتلر نده جهادك فضیلتی ایلده مجاهدلرك مظهر اوله جق لری مثوباتك درجه سی بیان بویور یلیور. صوفقا افندیلر بو اوامر جلیله دن هیچ بیر زمان تعامی ایدمه زلر. بیر کویلی بوکی اوامر الهیه دن هان تمامیه غافل ایکن، الهک بیر مخلوق اولان بیر حکومتك کل! امریله کل یور و کیدوب ئولیور. حال بوکه حضرت الهک اوامرینه یز جاهل لر و ادعای رنجیه بز اعتقاد سزلر دن ده زیاده واقف اولان صوفقا افندیلر کندیلری ایچون: علما ورثه انبیار و علمای اسلام انیسای بنی اسرائیل کیبی در، یولو مدایحی قبول ایتدیکلری حالد، الله یولونده، دین بولنده مبارک قائلر دن قاج دامله ایتدی لر. ایشته بیر سؤال مهیب که جوابی بو طائفه شریفه نك بویوک کوچوک کافه منتسبیندن بکله رم... یالکنز دعوی ایتك فقط اثبات مدعا ایدمه مک

بو تأدی ، بو ناله لر تاکی ؟
 بو جزا هانکی کیزی آنامک ؟

بوقیدر بر صباح روشنتر ،
 بوقیدر غایه شب دیجور ؟
 هپ یقیلسونمی معبد ایمان .
 نامک اواسونمی دیده دن مهجور ؟
 ظلمته آیه سینمی استیان ؟
 شو مبارک بلاد آتش - بر .

قوجه برخطه ، بر بویوک تاریخ ،
 شوبشیکر و بر بیغین مقبر ،
 سینه خردن طوغان هلال ونجوم .
 بزه عائد شوزهره و مرغ ،
 مضطرب . سرنکون سورونسونمی ؟
 چشم مستقبله کورونسونمی ؟
 به یله بر قانی مقتل معصوم !

خلاصه ، بن و بنم کبی دوشونلر ، کرک درویشلکک
 و کرک صوفیالغک وضعیت وافکار حاضره سیله دین
 و ملتیه هیج بیر فائده تأمین ایده میه چکنه قائل اولدوغمز
 ایچین یاشامق و یاشاتمق ایسته یین وطنداشلریمزه بو
 مکتبلردن و بواصول تربیه فکریه دن اوزاق طورمالرینی
 یکی دن اخطار ایتمکی بیر وظیفه ، بیر وجیه دینییه و ملیه
 عدایدیورز . مخالفلریمز حقسنزلقلرینی تحکیم ایچین
 هانکی واسطه یه مراجعت ایدرلرسه ایتسونلر هیج بیر
 تأثیر حاصل ایده میه چککدر . زیرا قائل حکیمک :

« بکله دیکم کله جک ،

کله جک یوکسه له جک ،

نوردن یاپدیغ قلینج

ظلمتلی ددله جک »

فریاد بلیغانه سی یواش یواش فقط امنیت و قطعیتله
 بوتون وجدانلرده عکس ایتمکده درکه تأثیراتی امین بیر
 صورتده اظهار ایده چکنه شبهه ایدله مز .

بیک - ۲۲ مارت ۲۲۹ قلیج زاده

مقی

.....

آنین انهمزام

نرده سین - ویله ، ای اله بشر ؟
 صارصیور دغنی الاله شر .
 یوق سماده شهاب امیدم ،
 هپ بولوط منظر سیاهمده .
 بوقارا کاتی ایچنده نومیدم ،
 شعله آجازی شاهراهمده ؟
 سوندیمی یوقسه مهرک . اجرامک ؟

بودیکنلر ، بوأبر پیدرپی ،
 بوغیور تابش مناتمی .
 بوغوجق اعتقاد و حرمتی .

القبأ مسئله سی

و

جوابیز

ساطع بك افندی به

(اجتهاد) مجموعه سنک ۶۱ نومرولو نسخه سنده
 « تعدیل حروف » علینده بر مقاله وار .. اعتراضلر ،
 هر زمانکی کبی آثار اسلاف ، سحیه و اصول تدریس
 کیفیتلرندن عبارت ... آنجاق محرر محترمده او یله بر
 قدرت او یله بر اصالت بیان وارکه فکرلر تبدیل سما
 ایتش ، محرر بونلره برر باشقا جامه ، بر باشقه قیافت

علاء الدین پاشا زاده

۱۸ تشرین اول ۳۲۸

سامح فتعی